

Семенкова Наталія Ігорівна

студентка юридичного факультету

Науковий керівник – Дзюба І.В.

старший викладач кафедри цивільно-правових

дисциплін юридичного факультету

Дніпропетровського державного

університету внутрішніх справ

СУПЕРЕЧНОСТІ В ЦИВІЛЬНОМУ ЗАКОНОДАВСТВІ, ЩО СТОСУЮТЬСЯ ОСІБ, ЯКІ ОГолоШЕНІ ПОМЕРЛИМИ АБО ВИЗНАНІ БЕЗВІСНО ВІДСУТНІМИ

Розглядаючи сучасне українське законодавство, часто можна зустріти колізії, прогалини, тобто певні моменти, які підлягають редагуванню. На сучасному етапі державотворення законодавець вносить значну кількість змін та доповнень, але, на жаль, не завжди якісно. У зв'язку з цим виникають суперечності у текстах нормативно-правових актів. Аналізуючи Цивільний кодекс України, звертаєш увагу на низку проблем. Однією з таких є випадки повернення особи, яка була оголошена померлою або визнана безвісно відсутньою, перебуваючи безпосередньо у шлюбі, чи дитина якої була усиновлена.

Дане проблемне питання розглядали багато вчених, зокрема Т. Лісніча, А. Зинов'єва, І. Власюк, В. Бобко, Д. Нікітін, Л. Кулицька, О. Шиманович та інші. Проте, незважаючи на велику кількість робіт, проблема залишається актуальною і дотепер.

Згідно зі ст. 45 ЦК України, якщо фізична особа, яка була визнана безвісно відсутньою, з'явилася або якщо одержано відомості про місце її перебування, суд за місцем її перебування або суд, що постановив рішення про визнання цієї особи безвісно відсутньою, за заявою цієї особи або іншої заінтересованої особи скасовує рішення про визнання фізичної особи безвісно відсутньою [1]. З даної статті виходить, що підставою скасування рішення суду щодо визнання особи безвісно відсутньою є поява цієї особи або одержання відомостей про місце її перебування.

Схожу норму можна побачити у ч. 1 ст. 48 ЦК України, яка визначає, що якщо фізична особа, яка була оголошена померлою, з'явилася або якщо одержано відомості про місце її перебування, суд за місцем перебування цієї особи або суд, що постановив рішення про оголошення її померлою, за заявою цієї особи або іншої заінтересованої особи скасовує рішення про оголошення фізичної особи померлою [1]. Тобто це такі самі положення, що і в ст. 45 ЦК України, хоча суд має точно впевнитися, що особа була визнана померлою помилково. Із цією метою закон встановлює, що справа про скасування рішення суду про визнання фізичної особи померлою розглядається в присутності цієї особи, хоча заява про скасування рішення суду може бути

подана не лише цією особою, а й будь-якою іншою заінтересованою особою [2, с. 734]. Із цього можна дійти висновку, що потрібна обов'язкова участь людини у судовому процесі, а не просте скасування рішення лише на підставі відомостей про її місцезнаходження.

Через визнання особи померлою або безвісно відсутньою наступає також ряд наслідків, які потребують вдосконалення, а саме: ч. 1 ст. 118 Сімейного кодексу України зазначає: якщо особа, яка була оголошена померлою, з'явилася, і відповідне рішення суду скасовано та актовий запис про смерть анульовано, її шлюб з іншою особою поновлюється за умови, що ніхто з них не перебуває у повторному шлюбі [3]. Ця норма суперечить ст. 51 Конституції України, яка зазначає, що шлюб ґрунтується на вільній згоді жінки та чоловіка [4]. Але ч. 2 ст. 118 СК України закріплює: якщо особа, яка була визнана безвісно відсутньою, з'явилася, і відповідне рішення суду скасоване, шлюб з іншою особою може бути поновлений за їхньою заявою за умови, що ніхто з них не перебуває у повторному шлюбі [3]. Аналіз дає зрозуміти, що законодавець все ж таки звернув увагу на цю проблему і зазначив її у ч. 2, хоча і не зовсім точно. На нашу думку, слід вказувати таке: “Якщо особа, яка була визнана безвісно відсутньою, з'явилася, і відповідне рішення суду скасоване, шлюб з іншою особою може бути поновлений за їхньою спільною заявою та вільної згоди жінки та чоловіка”.

Також важливим наслідком є усиновлення дитини (дітей) осіб, яких було визнано безвісно відсутніми, або оголошено померлими. Статті 45 і 48 ЦК України зазначають, що така особа поновлює всі свої права, а отже усиновлення дітей повинно бути скасоване [1]. Але тоді виникають суперечності стосовно: ст. 169 СК України, яка зазначає, що поновлення батьківських прав неможливе, якщо дитина була усиновлена і усиновлення не скасоване або не визнане судом недійсним; ст. 238 СК України, де визначається те, за яких підстав може бути скасоване усиновлення, також не зазначає факт щодо поновлення батьківських прав при появі безвісно відсутньої особи, або про визнання померлої особи живою [3]. Тому більш доречним буде зазначити у ст. 238 СК України таке: “Якщо особа, яка є біологічним батьком, матір'ю дитини, раніше оголошена померлою або визнана безвісно відсутньою, повернулась...”. У такому випадку буде підстава для поновлення батьківських прав.

Отже, враховуюче вищезазначене, можна дійти висновку, що українське законодавство ще далеке від досконалості, але його слід корегувати. Суспільні відносини в Україні врегульовані багатьма нормативно-правовими актами, але цього іноді не вистачає, аби дати правильну юридичну оцінку певному виду діяння. Через те, що держава розвивається, приймається велика кількість нових законів, починають виявлятися суперечні моменти, які потребують вирішення, а деколи навпаки – норми є застарілими для сучасних відносин. Законодавець повинен враховувати всі нюанси сьогодення та пристосовувати норми до практичного застосування.

Література

1. Цивільний кодекс України від 16 січня 2003 року № 435-IV [Електр. ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/page>.
2. Ніколаєв А.Н. Науково-практичний коментар Цивільного кодексу України / А.Н. Ніколаєв, О.В. Дзера. – К. : Юрінком Інтер, 2010. – Т. 1. – 1327 с.
3. Сімейний кодекс України від 10 січня 2002 року № 2947-III [Електр. ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2947-14/page>.
4. Конституція України від 28 червня 1996 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/-%D0%B2%D1%80/page>.

Сем'ян В'ячеслав Юрійович

студент 5 курсу юридичного факультету

Науковий керівник –

*кандидат педагогічних наук, доцент **Маркіна Л.Л.***

доцент кафедри соціально-гуманітарних

дисциплін юридичного факультету

Дніпропетровського державного

університету внутрішніх справ

ДІАЛОГОВІ КОНСТРУКЦІЇ ЯК ЕФЕКТИВНА ФОРМА БЕЗПОСЕРЕДНЬОГО СПІЛКУВАННЯ ПРАЦІВНИКІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ З УЧНІВСЬКОЮ МОЛОДДЮ

Аналіз літератури та практики свідчить, що правовиховна робота серед учнівської молоді являє собою цілісну систему, в якій системоутворюючим фактором є діяльність правоохоронних органів.

Конструктивне спілкування з правоохоронцями сприяє передачі суспільно значущих важливих правових норм і цінностей, мотиваційної підтримки правомірної поведінки підлітків та молоді.

Традиційно найбільш поширеною формою спілкування є зустрічі з представниками правоохоронних органів. На таких зустрічах, як правило, працівники ОВС розповідають підліткам та молоді про високий професіоналізм правоохоронців, технічну оснащеність, розглядають негідні вчинки і правопорушення, доводять невідворотність викриття злочинів.

Такі зустрічі є дуже корисними. Важливо, на наш погляд, що сучасні підходи до їх організації з боку правоохоронців змінюються на основі застосування діалогічного методу.

Діалогові конструкції є ефективною формою безпосереднього спілкування працівників органів внутрішніх справ, курсантів та студентів вищих навчальних закладів системи МВС з учнівської молоддю. Вони стимулюють активну пізнавальну діяльність учнів в умовах співбесіди, ситуації обміну думками і забезпечують позитивний вплив на формування правосвідомості. Такій діалог може здійснюватися у процесі проведення бінарних уроків з правознавства із залученням правоохоронців, засідань ради профілактичної